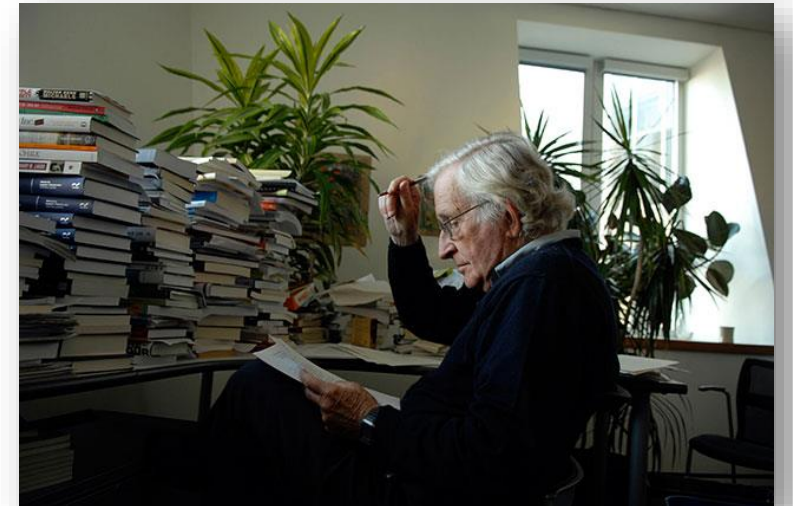

Formal languages and automata

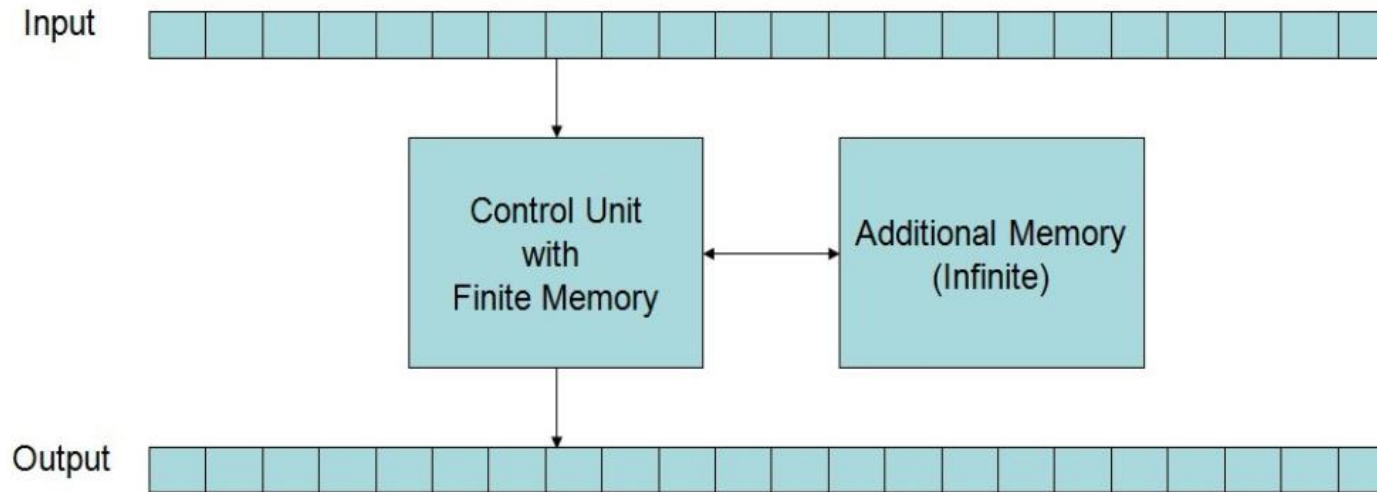
Finite Automata

https://t.me/fla_uog
mh.olyaee@gmail.com

Automata

- Abstract Models of computing devices

- Each step of operation is like:
 - If the current input symbol is X then output Y, move (left/right)

Automata

- The control unit has some **finite memory** and **it keeps track of what step to execute next.**
- Additional memory (if any) is infinite - we never run out of memory!
 - Infinite but like a stack - **only the top item is accessible at a given time.**
 - Infinite but like a tape, any cell is (sequentially) accessible.

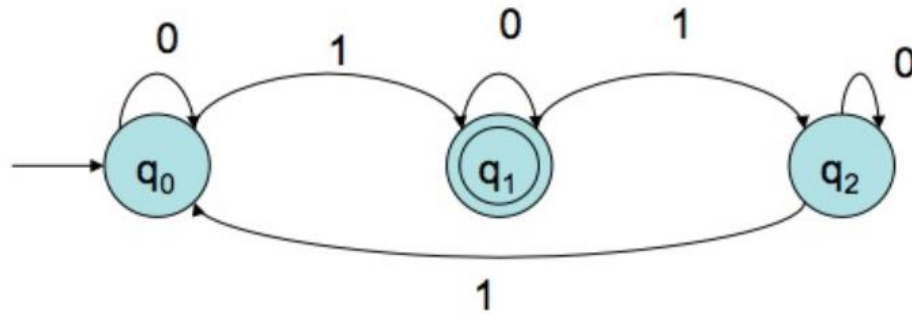
Finite Automaton (FA)

- Finite State Automata (FSA) are the simplest automata.
- Only the **finite** memory in the control unit is available.
- The memory can be in one of finite **states** at a given time – hence the name.
 - One can remember only a (fixed) finite number of properties of the past input.
 - Since input strings can be of arbitrary length, **it is not possible to remember unbounded portions of the input string.**
- It comes in **Deterministic** and **Nondeterministic** flavors.

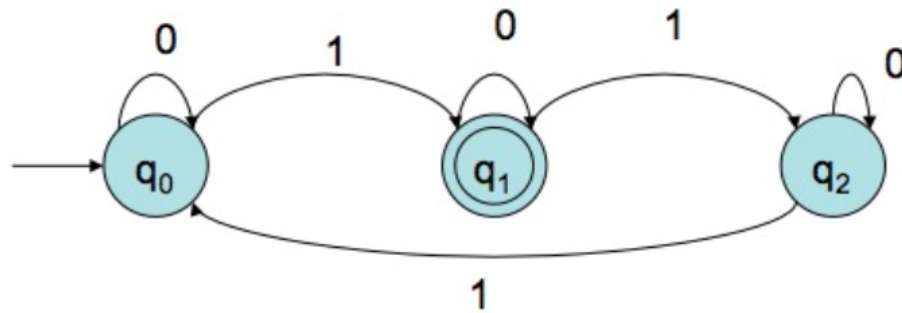
Deterministic Finite Automata (DFA)

- A DFA starts in a **start state** and is presented with an input string.
- It **moves from state to state**, reading the input string one symbol at a time.
- What state the DFA moves next depends on
 - the current state,
 - current input symbol
- **When the last input symbol is read**, the DFA decides whether it should accept the input string

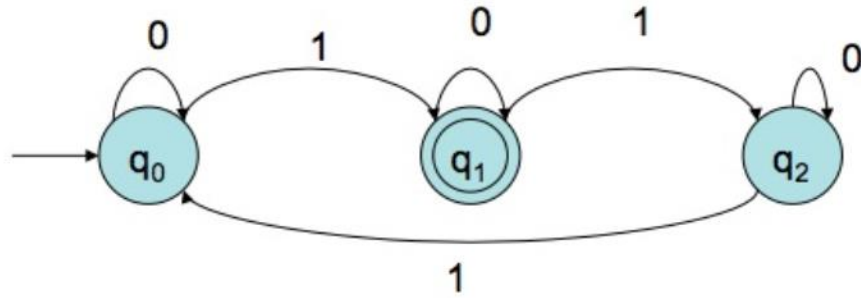
Simple example

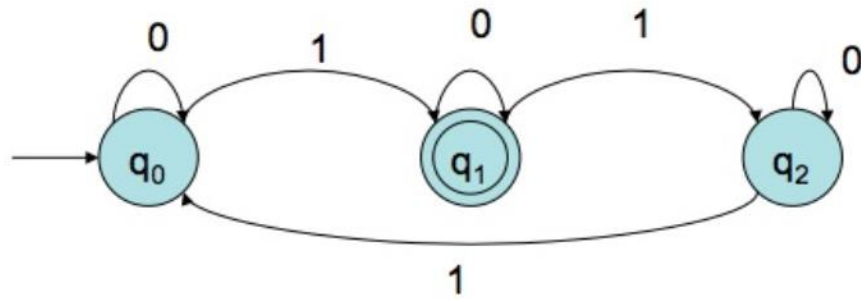
- **States** are shown with circles. We usually have labels on the states.
 - One designated state is the **start state**, (State q_0 here).
 - States with double circles denote the **accepting** or **final states** (State q_1 here)
- Directed and labeled arrows between states denote **state transitions**.

- This DFA stays in the same state when the next input symbol is a 0.
 - In state q_0 , an input of 1 moves the DFA to state q_1 .
 - In state q_1 , an input of 1 moves the DFA to state q_2 .
 - In state q_2 , an input of 1 moves the DFA back to state q_0 .
 - If the DFA is in state q_1 when the input is finished, the DFA accepts the input string.
-

- What kinds of strings does this DFA accept?
 - It accepts $\omega = 00010000$
 - It accepts $\omega = 00010011001$
 - It accepts $\omega = 1$
 - It rejects $\omega = 1100001$
 - It rejects $\omega = 0110000$

- What kinds of strings does this DFA accept?
 - It accepts $\omega = 00010000$
 - It accepts $\omega = 00010011001$
 - It accepts $\omega = 1$
 - It rejects $\omega = 1100001$
 - It rejects $\omega = 0110000$

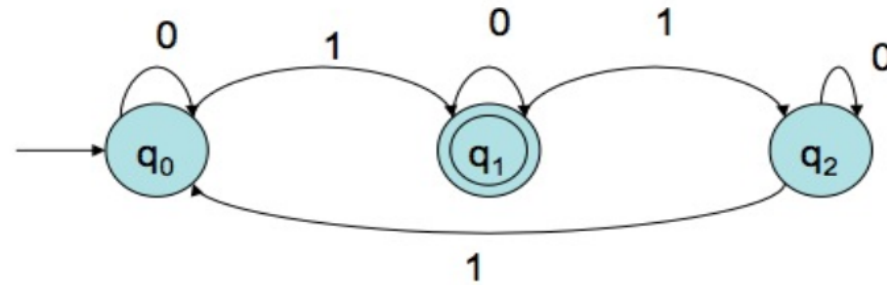
- It accepts all strings $\omega \in \{0, 1\}^*$ such that

$$n_1(\omega) = 1 \pmod{3}$$

Formal Definition

- A Deterministic Finite State Acceptor (DFA) is defined as the 5-tuple $M = (Q, \Sigma, \delta, q_0, F)$ where
 - Q is a finite **set of states**
 - Σ is a finite set of symbols – **the alphabet**
 - $\delta : Q \times \Sigma \rightarrow Q$ is **the next-state function**
 - $q_0 \in Q$ is the (label of the) **start state**
 - $F \subseteq Q$ is the **set of final (accepting) states**

Formal description of the example

- $Q = \{q_0, q_1, q_2\}$
- $\Sigma = \{0, 1\}$
- δ :
- q_0
- $F = \{q_1\}$

δ	0	1
q_0	q_0	q_1
q_1	q_1	q_2
q_2	q_2	q_0

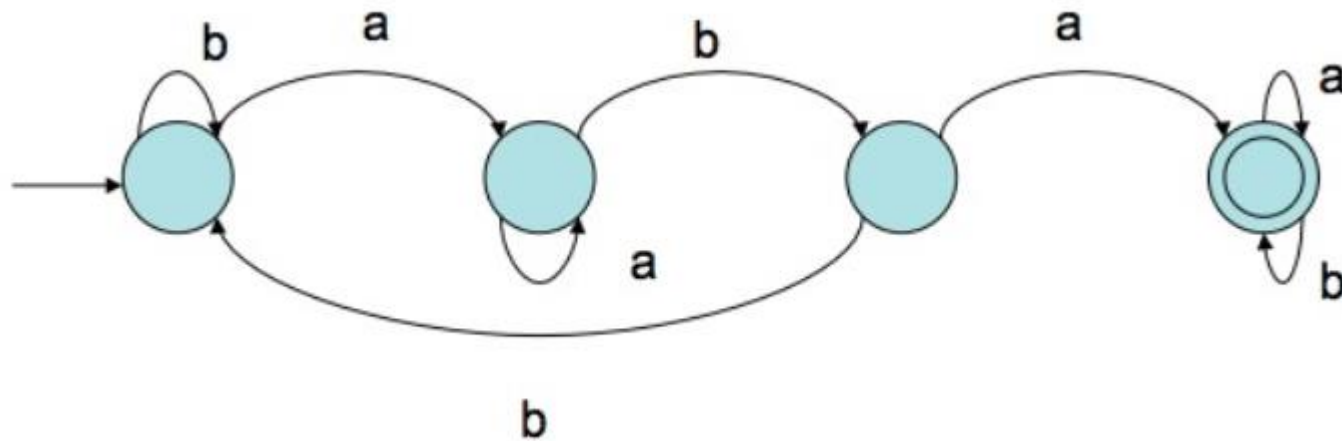
We will almost always use the graphical description for δ . The other components will always be implicit!

How DFA works?

- The DFA **accepts** a string $\omega = x_1 x_2 \cdots x_n$ if a sequence of states $r_0 r_1 r_2 \cdots r_n, r_i \in Q$, exists, such that
 - ① $r_0 = q_0$ (Start in the initial state)
 - ② $r_i = \delta(r_{i-1}, x_i)$ for $i = 1, 2, \dots, n$
 - Move from state to state.
 - ③ $r_n \in F$
 - End up in a final state.
- If the DFA is NOT in an accepting state when the input string is exhausted, then the string is **rejected**.

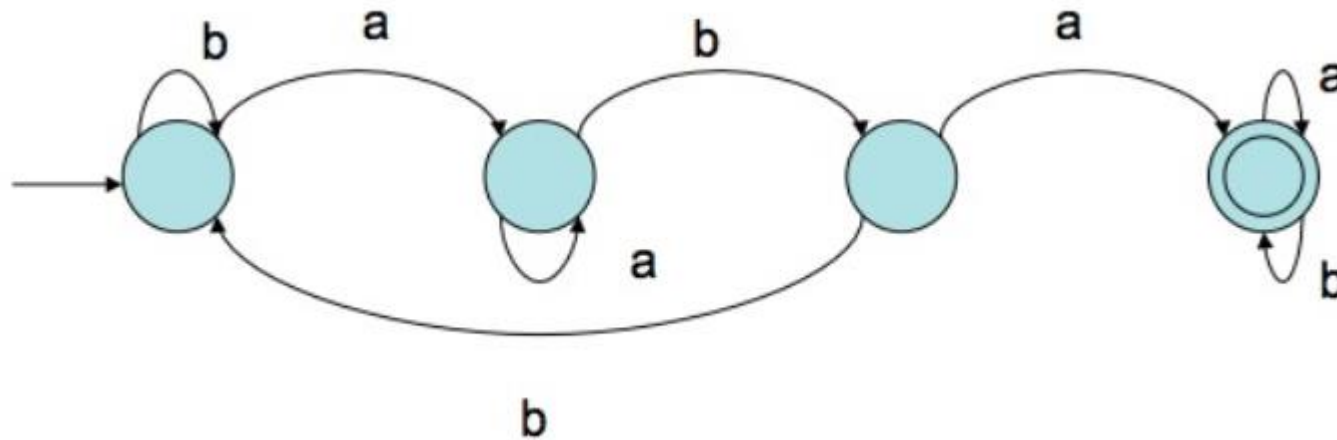
Example

- Which strings are accepted by the following DFA:

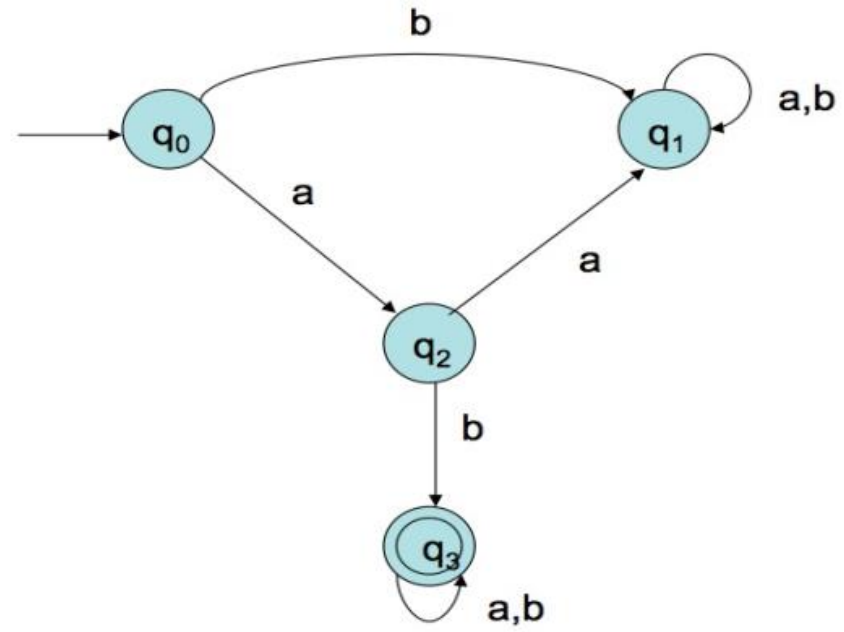
Example

- Which strings are accepted by the following DFA:

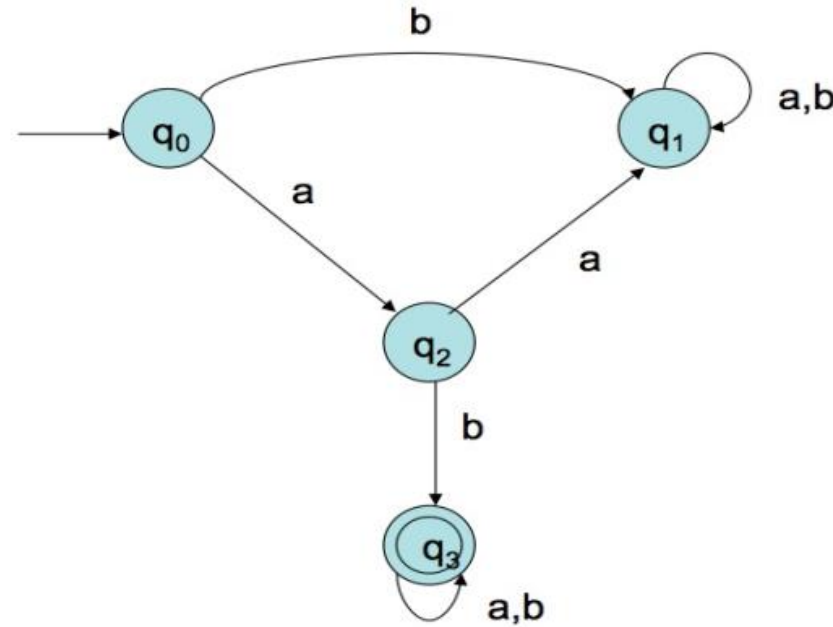

- This DFA accepts strings that have *aba* somewhere in it.
- Once the existence of *aba* is ascertained, the rest of the input is ignored!

Example

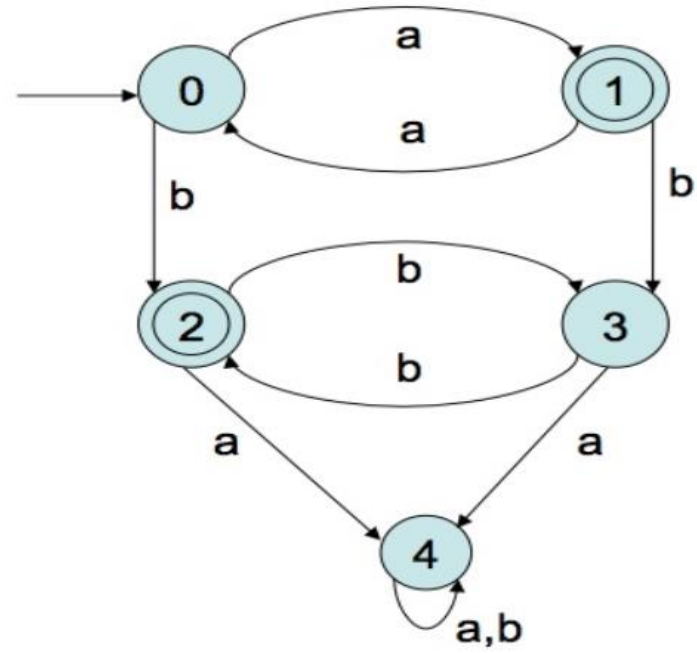

Example

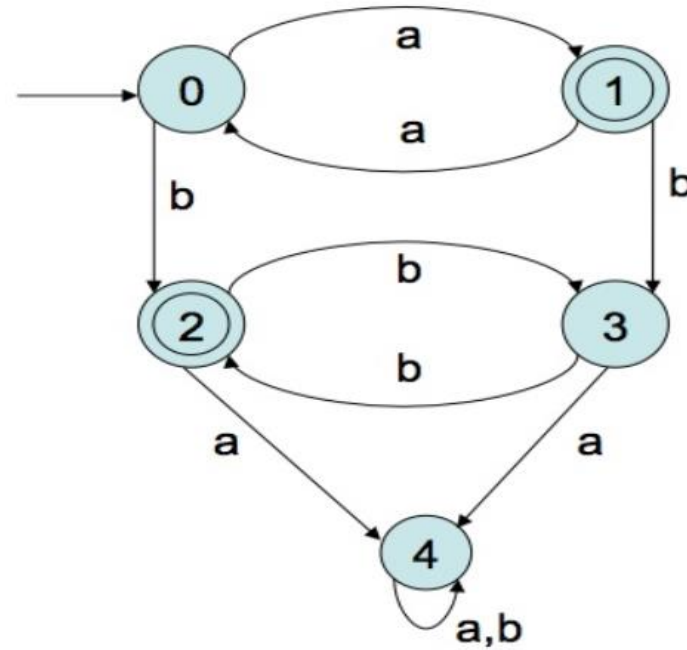

- This DFA accepts strings that start with ab
- Once the string starts with ab the rest is ignored!
- The state q_1 is known as a **sink state**.
 - Once a machine enters a sink state, there is no getting out!
It is rejected.

Example

Example

- This DFA accepts strings of the sort $a^n b^m$ such that $n + m$ is odd.

The language accepted by DFA

- $L(M)$ denotes the language accepted by a DFA M

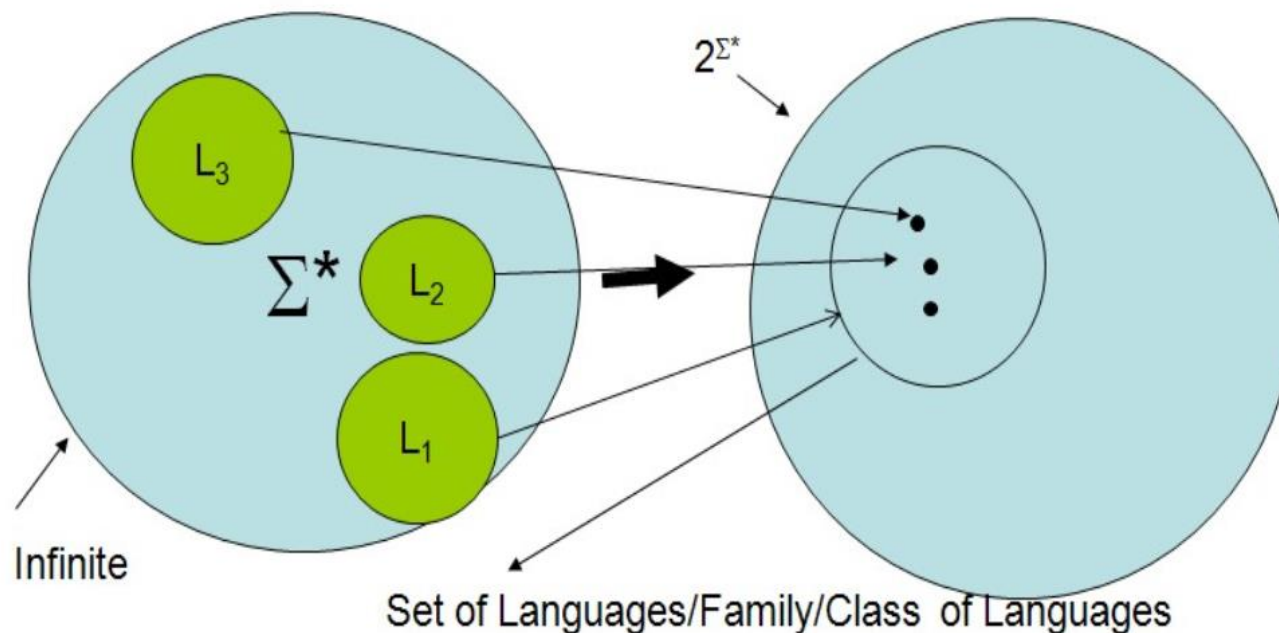
$$L(M) = \{\omega \mid \omega \in \Sigma^* \text{ and } \delta^*(q_0, \omega) \in F\}$$

- Similarly

$$\overline{L(M)} = \{\omega \mid \omega \in \Sigma^* \text{ and } \delta^*(q_0, \omega) \notin F\}$$

Regular Languages

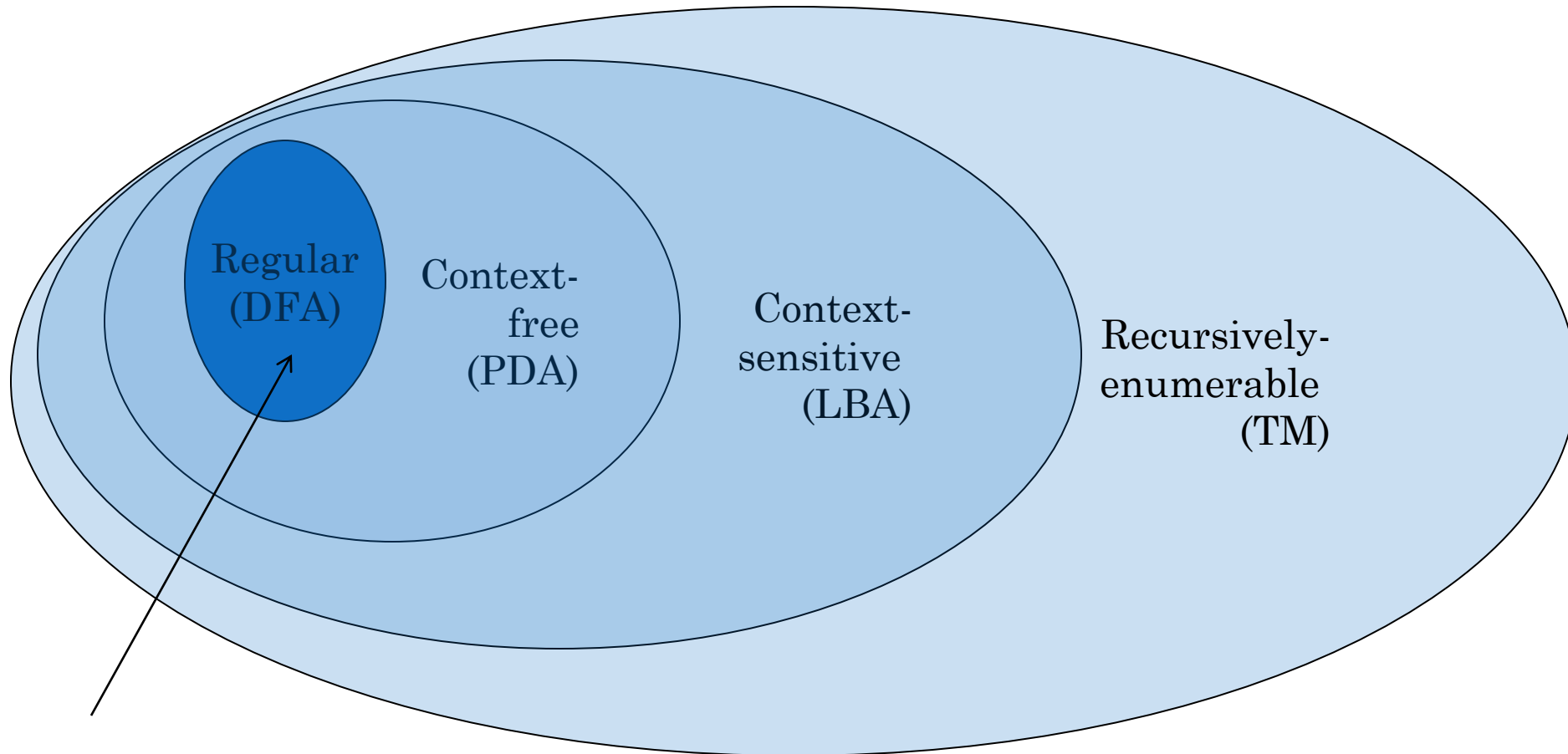
A language L is called a **regular language** if and only if there exists a DFA M such that $L(M) = L$.

The Chomsky Hierarchy

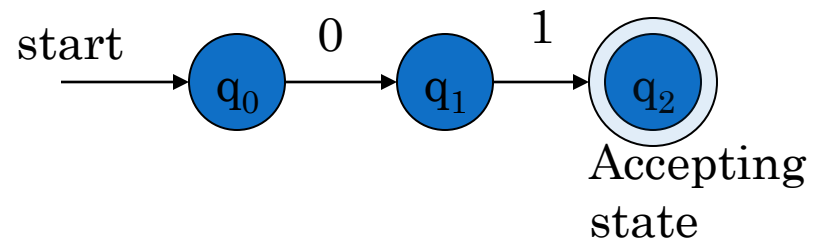
- A containment hierarchy of classes of formal languages

Example

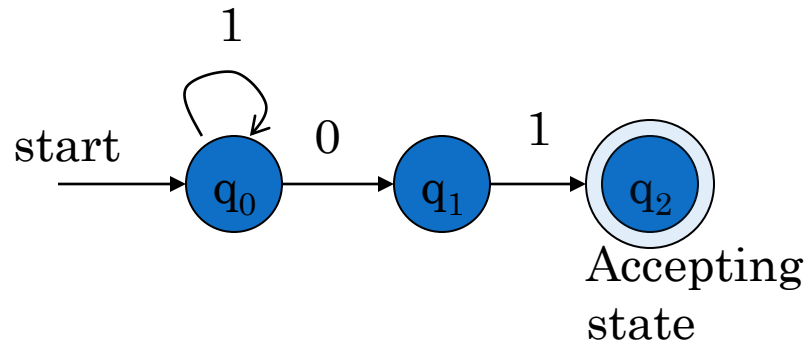
- Build a DFA for the following language:
 - $L = \{w \mid w \text{ is a binary string that contains } 01 \text{ as a substring}\}$
- Steps for building a DFA to recognize L:
 - $\Sigma = \{0,1\}$
 - Decide on the states: Q
 - Designate start state and final state(s)
 - δ : Decide on the transitions:
- “Final” states == same as “accepting states”
- Other states == same as “non-accepting states”

DFA for strings containing 01

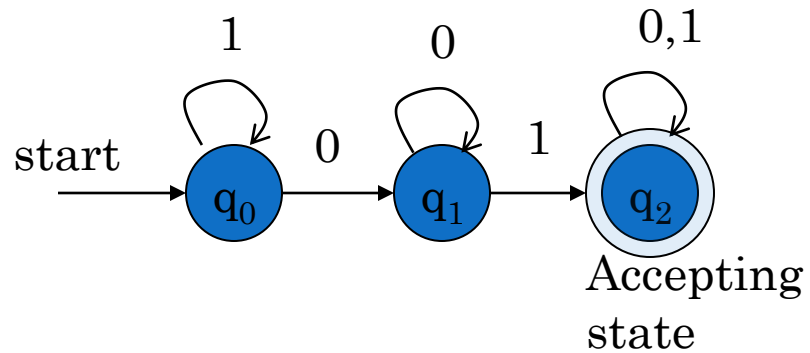
DFA for strings containing 01

- What makes this DFA deterministic?

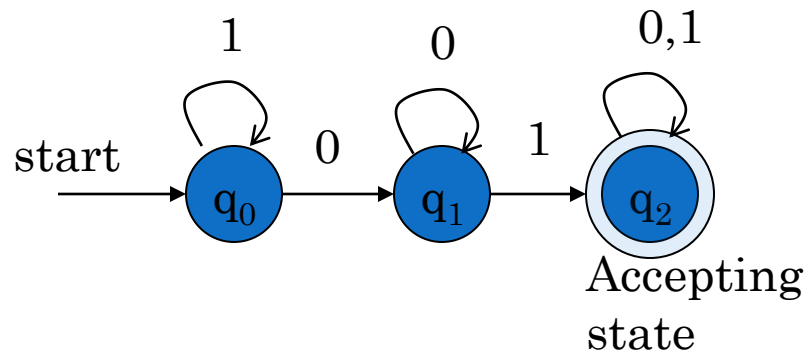
DFA for strings containing 01

- What makes this DFA deterministic?

DFA for strings containing 01

- What makes this DFA deterministic?

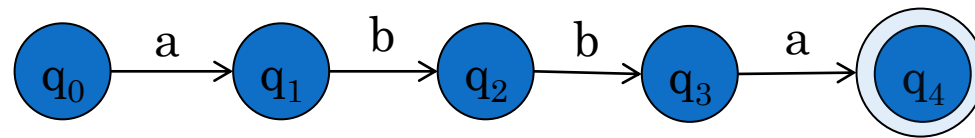

- $Q = \{q_0, q_1, q_2\}$
- $\Sigma = \{0, 1\}$
- start state = q_0
- $F = \{q_2\}$
- Transition table

	symbols	
δ	0	1
q_0	q_1	q_0
q_1	q_1	q_2
* q_2	q_2	q_2

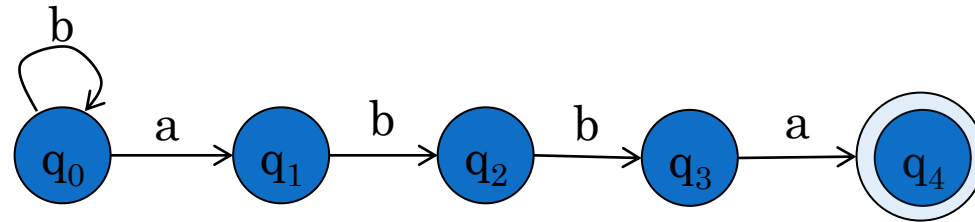
حل چند مثال

• ماشینی طراحی کنید که توالی های حاوی abba را پذیرش کند

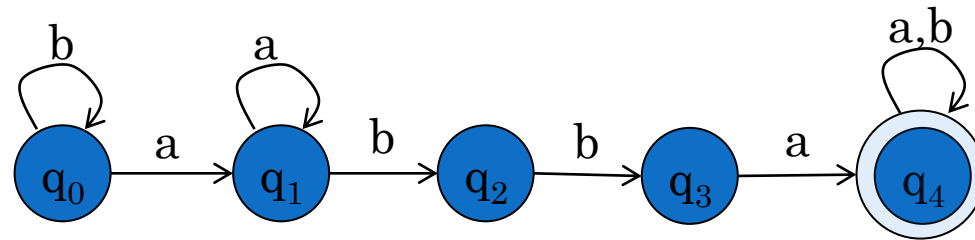
حل چند مثال

• ماشینی طراحی کنید که توالی های حاوی abba را پذیرش کند

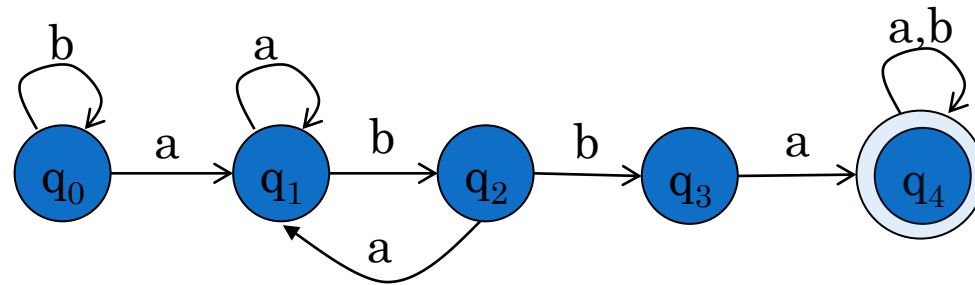
حل چند مثال

- ماشینی طراحی کنید که توالی های حاوی abba را پذیرش کند

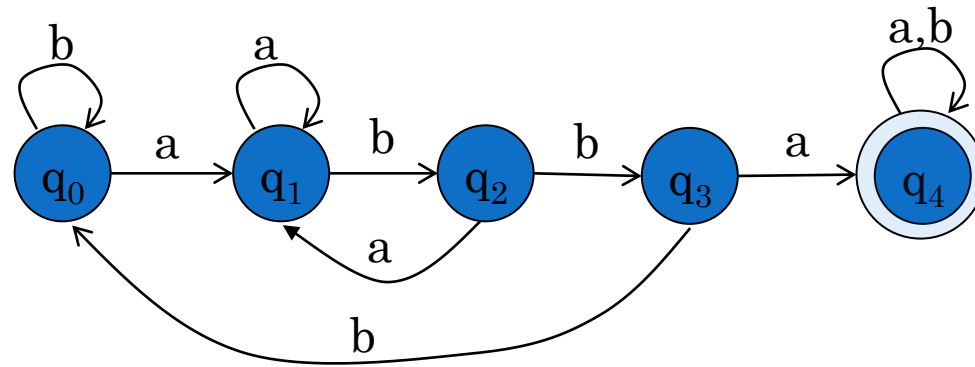
حل چند مثال

- ماشینی طراحی کنید که توالی های حاوی abba را پذیرش کند

حل چند مثال

- ماشینی طراحی کنید که توالی های حاوی abba را پذیرش کند

حل چند مثال

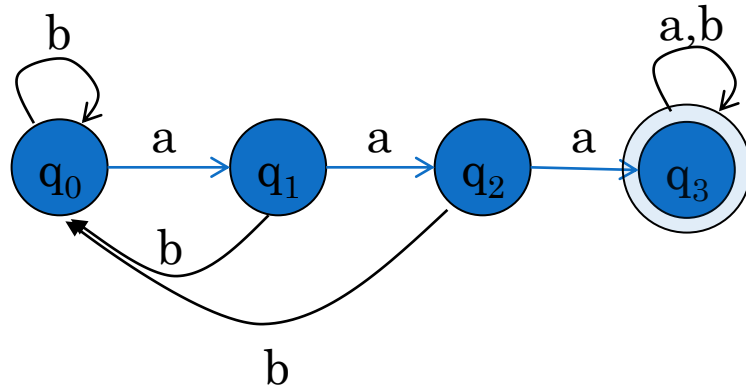
- ماشینی طراحی کنید که حاوی زیر رشته aaa نباشد

حل چند مثال

- ماشینی طراحی کنید که حاوی زیر رشته aaa نباشد
- راهنمایی: ابتدا ماشینی طراحی کنید که این توالی را بپذیرد و در ادامه تمام حالات غیرپذیرش را به پذیرش تبدیل کرده و حالات پذیرش را به غیر پذیرش تغییر دهید

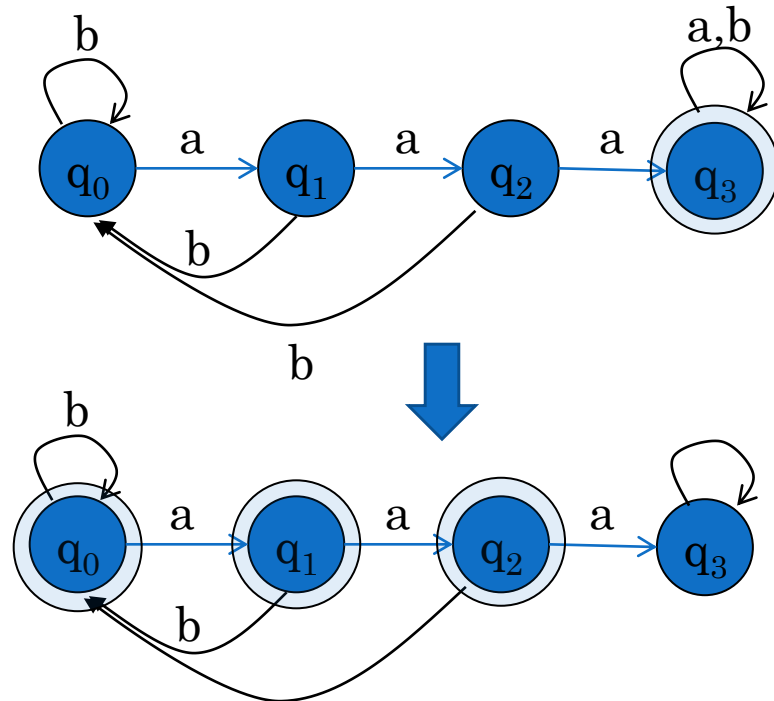
حل چند مثال

- ماشینی طراحی کنید که حاوی زیر رشته aaa نباشد
- راهنمایی: ابتدا ماشینی طراحی کنید که این توالی را بپذیرد و در ادامه تمام حالات غیرپذیرش را به پذیرش تبدیل کرده و حالات پذیرش را به غیر پذیرش تغییر دهید

حل چند مثال

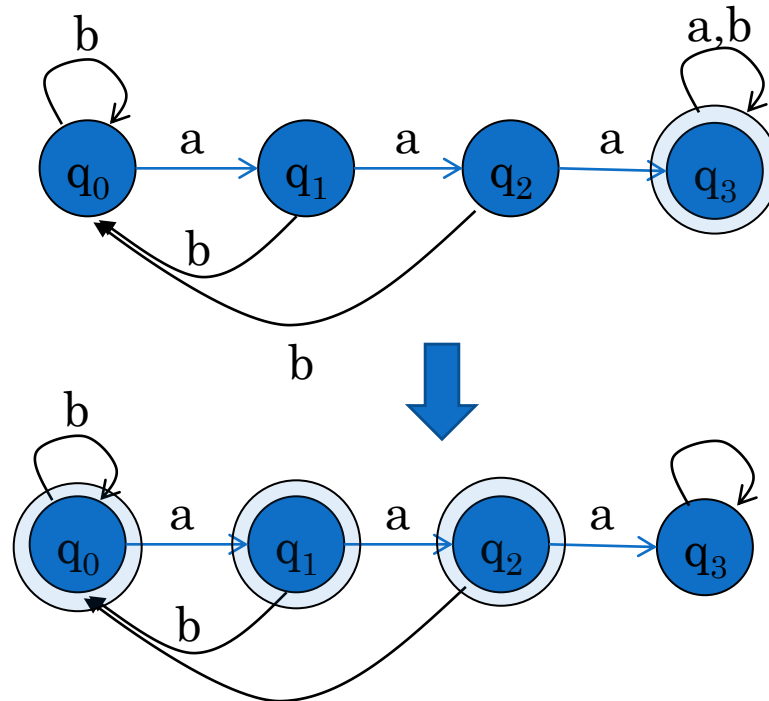
- ماشینی طراحی کنید که حاوی زیر رشته aaa نباشد
- راهنمایی: ابتدا ماشینی طراحی کنید که این توالی را بپذیرد و در ادامه حالات غیرپذیرش را به پذیرش تبدیل کرده و حالات پذیرش را به غیر پذیرش تغییر دهید

اگر ماشین $M(\Sigma, Q, F, q_0, \delta)$ زبان L را پذیرش کند، ماشین $M'(\Sigma, Q, Q - F, q_0, \delta)$ زبان \bar{L} را می پذیرد

حل چند مثال

- ماشینی طراحی کنید که حاوی زیر رشته aaa نباشد
- راهنمایی: ابتدا ماشینی طراحی کنید که این توالی را بپذیرد و در ادامه تمام حالات غیرپذیرش را به پذیرش تبدیل کرده و حالات پذیرش را به غیر پذیرش تغییر دهید

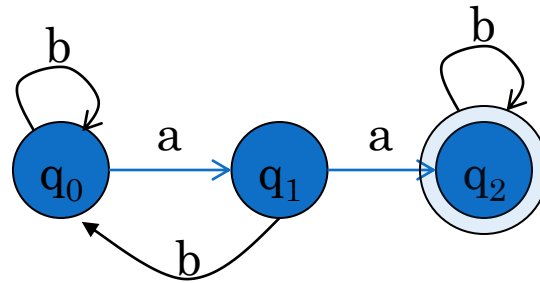

حل چند مثال

- ماشینی طراحی کنید که تنها یک aa داشته باشد

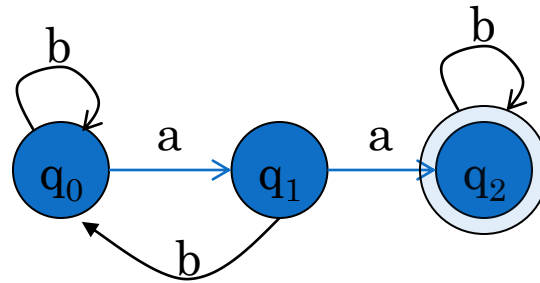
حل چند مثال

• ماشینی طراحی کنید که تنها یک aa داشته باشد

حل چند مثال

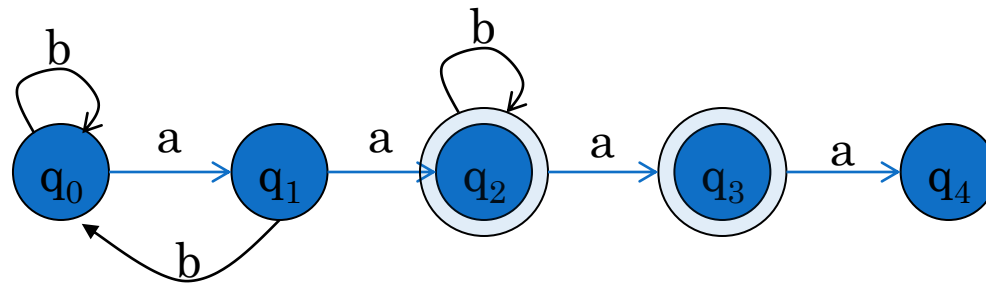
• ماشینی طراحی کنید که تنها یک aa داشته باشد

• آیا رشته ای مانند $aaababaa$ می بایست پذیرش شود؟

حل چند مثال

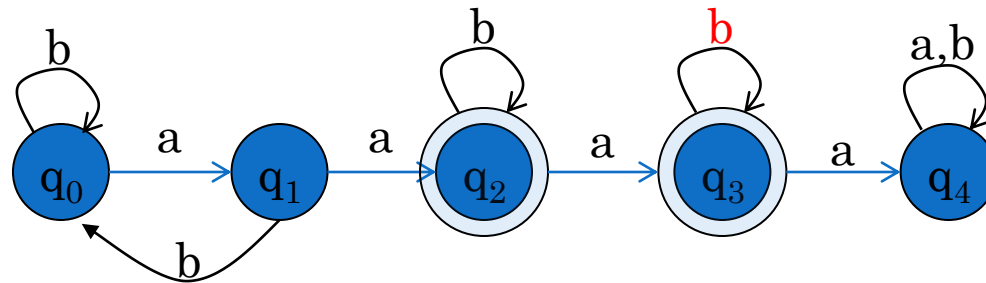
• ماشینی طراحی کنید که تنها یک aa داشته باشد

• آیا رشته $aaababaa$ می بایست پذیرش شود؟

حل چند مثال

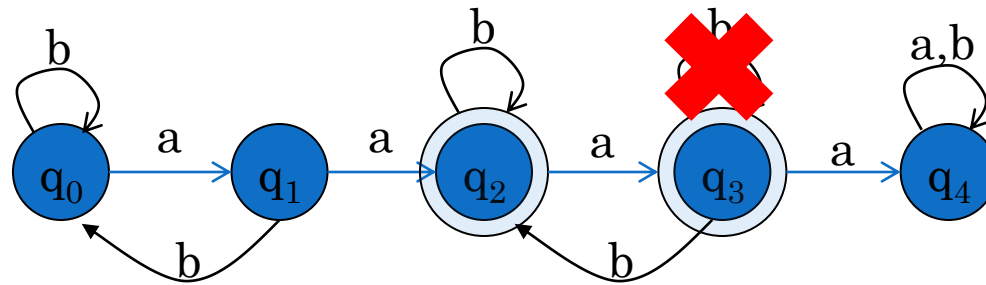
• ماشینی طراحی کنید که تنها یک aa داشته باشد

• آیا رشته ای مانند $aaababaa$ می بایست پذیرش شود؟

حل چند مثال

• ماشینی طراحی کنید که تنها یک aa داشته باشد

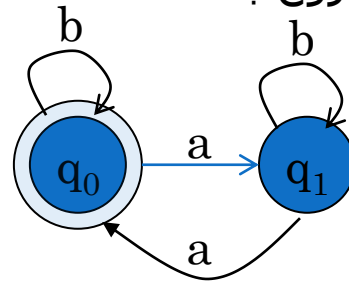
• آیا رشته ای مانند $aaababaa$ می بایست پذیرش شود؟

حل چند مثال

• ماشینی طراحی کنید که تعداد a ها زوج باشد

حل چند مثال

• ماشینی طراحی کنید که تعداد a ها زوج باشد

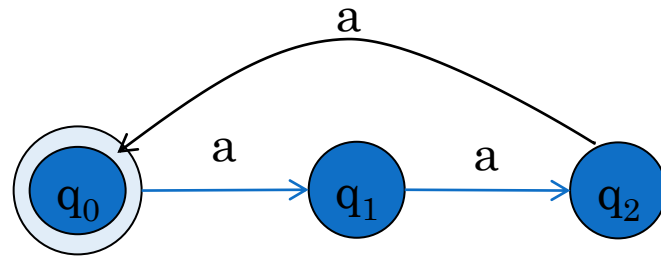
• آیا رشته تهی می بایست پذیر شود؟

حل چند مثال

• ماشینی طراحی کنید که $n_a - n_b \bmod 3 = 0$

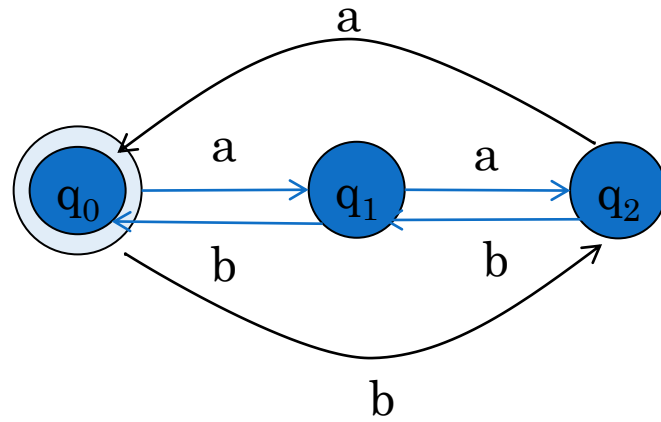
حل چند مثال

• ماشینی طراحی کنید که $n_a - n_b \bmod 3 = 0$

حل چند مثال

• ماشینی طراحی کنید که $n_a - n_b \text{ mod } 3 = 0$

حل چند مثال

• ماشینی طراحی کنید که تعداد a ها زوج و b ها فرد باشد

حل چند مثال

- ماشینی طراحی کنید که تعداد a ها زوج و b ها فرد باشد
- چند حالت برای a ها و b ها داریم؟
- $Q0$: تعداد هر دو زوج
- $Q1$: a ها زوج و b ها فرد
- $Q2$: a ها فرد و b ها زوج
- $Q3$: هر دو فرد

حل چند مثال

• ماشینی طراحی کنید که تعداد a ها زوج و b ها فرد باشد

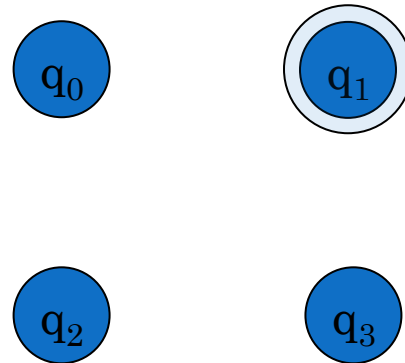
• چند حالت برای a ها و b ها داریم؟

• Q_0 : تعداد هر دو زوج

• Q_1 : a ها زوج و b ها فرد

• Q_2 : a ها فرد و b ها زوج

• Q_3 : هر دو فرد

حل چند مثال

• ماشینی طراحی کنید که تعداد a ها زوج و b ها فرد باشد

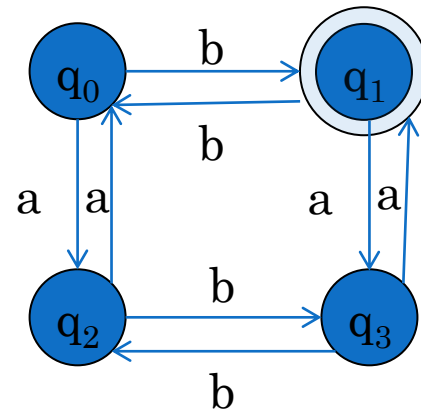
• چند حالت برای a ها و b ها داریم؟

• Q_0 : تعداد هر دو زوج

• Q_1 : a ها زوج و b ها فرد

• Q_2 : a ها فرد و b ها زوج

• Q_3 : هر دو فرد

مثال

- Design a DFA for all strings over the alphabet $\Sigma = \{a, b\}$ that contain *aba* but not *abaa* as a substring.¹

مثال

- Design a DFA for all strings over the alphabet $A = \{a, b, c\}$ in which no two consecutive positions are the same symbol.

Homework

- Design a DFA for the language
 $L = \{w \mid w \text{ contains at least one } 0 \text{ and at most one } 1\}$
- Design a DFA for the language
 $L = \{w \mid w \text{ does not contain } 100 \text{ as a substring}\}$